

Guia didàctica

Contes i paràboles

Fundació Privada Educativa Vedruna-Barcelona

Direcció: Ramon Rial

Assessorament metodològic: Montserrat Fleck

Equip de treball: Fina García, Eugènia Juanola, Marta Pont i Dolors Vilà

Il·lustracions de Pilar Calvache

Edicions l'Àlber

Guia de programació

1. Presentació i Introducció	3
2. Objectius generals d'etapa treballats en el cicle mitjà	4
3. Competències transversals i aportacions que hi pot fer l'àrea de Cultura Religiosa	6
4. Presentació de les unitats	
a. Nivells de treball	8
b. Desglossament dels objectius i dels continguts per unitats	8
c. Criteris d'avaluació	8
i. Unitat 1	9
ii. Unitat 2	10
iii. Unitat 3	11
iv. Unitat 4	12
v. Unitat 5	13
vi. Unitat 6	15
vii. Unitat 7	16
viii. Unitat 8	17
5. Esquema de tipologia d'activitats	19
6. Esquema de cultures religioses treballades	20
7. Relació d'imatges relacionades amb el Museu Episcopal de Vic	21

I. Presentació i introducció

Presentació

Exposem, en aquesta guia, el conjunt d'aspectes que fonamenten el material elaborat. Per fer-ho de manera senzilla i que pugui servir de programació d'aula i d'escola ens hem proposat:

1. Exposar els objectius generals d'etapa que es treballen en aquest volum.
2. Adonar-nos que l'àrea de cultura religiosa aporta aspectes molts significatius al treball de les competències que indica la LOE.
3. Narrar, senzillament, els nivells o recorreguts didàctics que proposem de fer a cada unitat.
4. Indicar els objectius que hi ha al darrera de cada unitat.
5. Desglossar els continguts treballats en conceptes, procediments i actituds.
6. Presentar, en forma d'esquema:
  - a. Els tipus d'activitats presents a cada unitat.
  - b. Les cultures religioses que es treballen en el conjunt del material d'aquest curs.
  - c. Relacionar les imatges d'art que s'inclouen.

No hem entès, *en cap cas*, aquesta guia com un solucionari, sinó com un seguit de pautes que puguin permetre treballar amb més sentit el conjunt d'unitats que es presenten. Esperem que sigui útil per a la vostra programació d'aula. Ens podeu fer arribar els vostres comentaris a www.eduvedruna.org/barcelona a l'apartat "materials de cultura religiosa" o bé a www.alber.cat.

Introducció

Seguint amb la proposta de descoberta de la Bíblia en el Cicle Mitjà, **el quart curs de primària** està centrat en una primera aproximació al Nou Testament. Més concretament, la proposta gira entorn de les paràboles que trobem en els Evangelis. Pensem que el nivell de lectura i comprensió dels alumnes d'aquesta edat fa possible que, a través del llenguatge dels contes i les paràboles, puguin descobrir valors i actituds que trobem en el Nou Testament. Així mateix, la voluntat del projecte és establir paral·lelismes entre l'expressió cristiana del valor presentat a través de les paràboles amb les formes expressives que prenen els valors en altres cultures i religions, sigui a través de contes, relats o poemes. En molts casos, les religions del nostre món comparteixen la defensa i la vivència d'uns mateixos valors que prenen, així, un caràcter universal.

2. Objectius generals d'etapa treballats en el cicle mitjà

Nota inicial

La falta d'un currículum compartit i oficial de "Cultura Religiosa" ha fet que la redacció dels objectius generals d'etapa que es treballen en aquests materials s'hagin elaborat prenent com a punt de referència els *Objectius Generals de l'àrea de Religió Catòlica* publicats per la Generalitat de Catalunya amb data de l'any 1992. Hem realitzat una adaptació d'aquests Objectius Generals, fent les modificacions oportunes que s'avenen al concepte de "Cultura Religiosa" i realitzant una lectura adaptada al moment present. No existeix, per ara, cap altre marc de referència més actualitzat i compartit a Catalunya que assenyali uns objectius generals d'etapa. En la redacció s'han tingut també presents algunes propostes elaborades pel Centre UNESCO de Catalunya en el document *Cultura Religiosa per als ciutadans de demà (2001)*.

Objectius generals	3r CM	4t CM
1. Introduir-se en l'ús, la recerca i la lectura de textos bíblics.		
2. Observar, tot analitzant la realitat de l'entorn, alguns usos i costums de la pràctica cristiana i la seva relació amb l'àmbit familiar i social. Observar que cada cultura religiosa té uns usos i uns costums que li són propis.		
3. Utilitzar els recursos dels llenguatges corporal, simbòlic, abstracte i iconogràfic, i expressar fets, dades, sentiments i opcions sobre el fenomen religiós a través del dibuix, la música, la mímica, el mural, l'audiovisual, ...		
4. Descobrir diferents experiències humanes del transcendent que donen resposta a les preguntes fonamentals de l'ésser humà: (qui sóc, d'on vinc, a on vaig, i després d'aquesta vida, què?), explicitant la resposta cristiana i descobrint algunes altres respostes.		
5. Conèixer els principals esdeveniments, afirmacions, paraules, cicles litúrgics, textos, que formen part del fet cristià. Adonar-se que cada cultura religiosa disposa de diferents expressions.		
6. Conèixer els principals models de la vida proposats pel cristianisme a través d'alguns personatges de l'Antic Testament i del Nou Testament i de protagonistes rellevants de la història de l'església Catòlica al món i a Catalunya.		
7. Identificar la figura de Jesucrist a través de les seves accions i paraules.		
8. Conèixer el Déu cristià manifestat Jesucrist com a pare i creador i aprendre que cada expressió religiosa fa referència a una realitat suprema.		
9. Descobrir la vida de l'església universal i de les seves comunitats locals, especialment a Catalunya, tot reconeixent la seva acció evangelitzadora, sacramental, caritativa, cultural i social.		

<p>10. Esbrinar les dades més importants del marc sociocultural religiós de l'entorn i de Catalunya en general (costums, art, història, folklore, monuments i festivitats), fent especial esment a aquelles relacionades amb la fe catòlica.</p>		
<p>11. Adonar-se del fonament cristià de les actituds i les accions d'inserció i participació social (sinceritat, pau, alegria, comprensió, perdó, solidaritat i amor), i comprendre allò que poden aportar en la vida personal, en la convivència social i també en la pertinença eclesial. Adonar-se d'actituds paral·leles en les persones de diferents cultures religioses.</p>		
<p>12. Conviure amb totes les persones, valorant les seves qualitats, acceptant els seus límits i iniciant-se a una primera crítica enfront de les diferents actituds que es troba en l'entorn.</p>		
<p>13. Reconèixer la dignitat de les persones, del seu cos i vida, dels seus drets, i valorar la grandesa de la naturalesa.</p>		
<p>14. Copsar a través d'exemples concrets que el sentit religiós crida a l'acció transformadora de la persona, del col·lectiu i del medi.</p>		
<p>15. Adonar-se del sentit del diàleg interreligiós com una font de riquesa del nostre entorn i no pas com una dificultat.</p>		

3. Competències transversals i aportacions que hi pot fer l'àrea de Cultura Religiosa

D'entre les competències assenyalades per la LOE, pensem que des de l'àrea de cultura religiosa és possible aportar-hi molts elements de treball i de consolidació en les següents competències:

1. Competència comunicativa lingüística i audiovisual

El desenvolupament de cada unitat té un marc important d'expressió oral i de diàleg que podem treballar a l'aula, especialment en l'apartat inicial de cada unitat, quan es fa referència al "sentit d'experiència" de cada alumne/a entorn del tema que es proposa. La realització del comentari de les preguntes inicials i el desenvolupament de cada tema conviden de forma constant a la conversa i al debat. La part de la unitat dedicada al "sentit de valor" i al "sentit transcendent" permeten, també, l'expressió oral i escrita. És important remarcar que, en aquest cicle inicial, pren un relleu important l'expressió oral. Molts exercicis, si es creu convenient, es poden fer de forma oral, deixant per a l'expressió escrita alguns àmbits ben concrets que fan referència a aspectes personals. En el cas concret dels materials de Cicle Mitjà de Cultura Religiosa és interessant introduir el llenguatge de les frases fetes i expressions que utilitzem en la nostra llengua de forma habitual i popular.

2. Competència artística i cultural

A les unitats hi ha una doble expressió d'aquesta competència:

- L'estímul de l'expressió artística pròpia a través de l'elaboració de dibuixos com a expressió de pensaments propis.
- L'anàlisi i la interpretació d'obres d'art, centrades en el Museu Episcopal de Vic que trobareu relacionades al final d'aquesta guia. A cada unitat, la introducció del vocabulari bàsic propi de l'àrea permet créixer en la competència cultural de l'alumne/a.

3. Tractament de la informació i competència digital

En el recorregut de cada unitat es presenta la informació a partir de dibuixos, imatges i situacions que han de ser treballades i interpretades. L'alumne/a ha de treballar individualment i en col·lectiu per poder assolir la informació presentada. Puntualment es presenten exercicis que demanen l'ús i la recerca de pàgines web.

4. Competència d'aprendre a aprendre

Metodològicament, els materials fan un recorregut que podríem dir que combinen la teoria amb la pràctica de forma constant. És a partir de la resolució d'un exercici que es presenta el següent. L'aprenentatge es presenta de forma dinàmica, amb interacció constant entre allò que s'ha après i allò nou que es presenta. Molt sovint es tracta d'aprenentatges que permeten l'exemplificació en relació a l'entorn de l'alumne/a. Sempre que és possible es busquen exercicis que s'avinguin amb un treball significatiu i constructiu.

5. Competències personals:

Competència d'autonomia i iniciativa personal

Competència centrada en conviure i habitar el món

Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic

Competència social i ciutadana

Els diferents àmbits de les competències personals es tracten de manera constant en les diferents unitats. En totes les unitats, hi ha qüestions relacionades amb criteris que fomenten l'autonomia i la iniciativa personal, amb preguntes que tenen solucions obertes i que obren les portes a l'expressió amb autonomia de cada alumne/a. Les qüestions plantejades fan referència, molt sovint, a aspectes de la vida quotidiana que es fonamenten en la capacitat de millorar la convivència amb el grup i l'entorn. Sovint, també, es plantegen aspectes de ciutadania relacionats amb el diàleg interreligiós i la capacitat d'empatia davant del fet religiós. Es subratllen els valors que poden ser compartits entre diferents expressions religioses.

4. Presentació de les unitats

A. Nivells de treball o recorregut metodològic

Indiquem el recorregut metodològic que és possible realitzar, a cada unitat, centrat en tres nivells d'aproximació que són graduals:

Nivell d'experiència: és el punt d'inici de cada unitat. Es planteja una situació propera a l'alumne/a a partir d'un fet concret, d'una vivència o d'un aspecte de la vida quotidiana. En aquest nivell, l'alumne/a s'adona que es tractarà un tema que l'afecta en el dia a dia.

Nivell de valor o de sentit: a partir de les experiències dels mateixos alumnes o de l'experiència presentada es procura extreure'n o descobrir-ne un valor determinat que es treballa i s'analitza a partir de diferents exercicis.

Nivell de transcendència: Del valor presentat i treballat es presenta i se n'estudia el valor des del sentit transcendent partint del fet religiós cristià. Posteriorment, es presenta com es viu aquesta mateixa vivència en una altra cultura religiosa. Es procura remarcar, sempre que és possible, allò que uneix en el fet religiós.

B. Desglossament dels objectius i continguts per unitats

Per a cada unitat es formulen uns objectius concrets a assolir, acompanyats d'un desglossament dels continguts en els seus tres aspectes clau: conceptes, procediments i actituds, valors i normes.

C. Criteris d'avaluació

Es proposen, per tal de realitzar una avaluació qualitativa, un seguit de frases per tal que el mestre/a pugui utilitzar en els seus informes. Són frases centrades en els continguts i objectius treballats que es poden complementar i modificar en funció de l'alumne/a i de l'atenció a la diversitat. Entem que l'avaluació és continuada i individual. Les frases elaborades poden servir com a criteris d'avaluació.

Unitat 1

Perdona l'ofensa i guanyaràs

Paraula clau: **Perdó**

Objectius de la unitat

- Ser capaços d'entendre que, en moltes situacions, no tenim actituds prou correctes, amb les quals podem ofendre o ferir altres persones.
- Conèixer i interpretar situacions d'ofensa/perdó en la vida quotidiana i en els contes.
- Conèixer i interpretar la paràbola del fill pròdig com a clau per entendre la idea del perdó.
- Adonar-nos que moltes cultures també valoren la importància del perdó a través de contes i llegendes.
- Observar com alguns sants populars del nostre país -com sant Sebastià- afronten l'aspecte del perdó.

Recorregut per nivells

A nivell d'experiència

- Analitzar possibles experiències viscudes en les quals podem ofendre/ferir un company.
- Analitzar i interpretar un conte que parla de l'ofensa i del perdó entre els seus personatges.

A nivell de valors

- Adonar-se que tenim "pistes" que ens ajuden a resoldre problemes com l'ofensa.
- Conèixer algunes condicions que exigeix el "saber perdonar".

A nivell de transcendència

- Llegir i interpretar la paràbola del fill pròdig com a semblança d'actuació en la vida quotidiana.
- Llegir i interpretar uns contes de les cultures somali i àrab que donen un model d'actuació paral·lel.
- Conèixer la llegenda de la vida de sant Sebastià com a model de la cultura cristiana occidental.

Continguts

De conceptes	De procediments	D'actituds
Paràbola.	Lectura comprensiva dels textos	Entendre que el perdó és una resposta raonable davant les ofenses.
Ofendre / Perdonar.	Identificar la idea d'ofensa i de perdó en la paràbola del fill pròdig i en contes.	Actitud de recerca i d'interès per interpretar lectures i contes.
Vocabulari propi de la paràbola del fill pròdig i de la resta de lectures de la unitat.	Aprendre els passos per trobar la clau d'interpretació de contes i paràboles.	Entendre que l'actitud de "perdonar" és universal.
Idea de "sant" com a model, i -a vegades- patró.	Recerca de la paràbola del Fill pròdig en el Nou Testament.	Curiositat per conèixer "sants" o patrons que popularment simbolitzen la idea de perdó.

Aspectes d'avaluació

- Utilitza correctament el vocabulari après en la unitat.
- Ha sabut interpretar i buscar la clau de contes que ens parlen d'ofendre i perdonar.
- Ha sabut interpretar la paràbola del fill pròdig.
- Sap localitzar la paràbola del fill pròdig en el Nou Testament.

Unitat 2

Qui estima l'arbre, estima el fruit

Paraula clau: Esforç / Amor incondicional

Objectius de la unitat

- Aprendre a valorar l'esforç, sigui propi o d'altri.
- Entendre la importància de la cooperació i de l'empatia.
- Conèixer contes i proverbis que, interpretats, ens porten a l'ús de l'empatia i de l'amor incondicional.
- Analitzar les paràboles de l'ovella perduda i la dracma perduda.
- Adonar-nos que moltes cultures també valoren la importància d'estimar sense condicions a través de contes i proverbis.
- Observar com alguns sants populars del nostre país -com santa Magdalena- afronten l'aspecte d'estimar sense condicions.

Recorregut per nivells

A nivell d'experiència

- Es parteix d'un fet aparentment injust que es produeix a l'aula per introduir els valors que es treballen en aquesta unitat: empatia, cooperació i estimar sense condicions. Anàlisi de situacions just/injust a l'aula.

A nivell de valors

- En aquest nivell es presenta un conte que permet adonar-nos que és millor conviure tot cooperant que no pas viure de forma aïllada. Tot i així, la convivència exigeix unes condicions; entre altres, l'actitud d'empatia.

A nivell de transcendència

- Adonar-se que Jesús, a través de dues paràboles, presenta la proposta d'estimar sense condicions, malgrat l'esforç que exigeix: deixar-ho tot per buscar una moneda o deixar les ovelles per buscar la que s'ha perdut.
- Aquesta mateixa visió és la que dóna un relat hindú. En totes les religions es proclama el sentit de l'empatia.
- També es proposa aprofundir, a través del Nou Testament, en l'actitud de Maria Magdalena.

Continguts

De conceptes	De procediments	D'actituds
Esforç.	Lectura comprensiva dels textos.	Entendre el sentit de justícia.
Condicció / no condició.	Identificar la idea injustícia/justícia. Relacionar idees amb condicions.	Actitud de recerca i d'interès per interpretar lectures i contes.
Empatia.	Aprendre els passos per trobar la clau d'interpretació de proverbis, frases, contes i paràboles.	Entendre que l'actitud de "l'empatia" és universal.
Cooperació.	Recerca i interpretació de les paràboles el dracma perdut i l'ovella perduda.	Curiositat per conèixer "sants" o patrons que popularment simbolitzen la idea d'estimar sense condicions.
Idea de "sant" com a model, i -a vegades- patró.	Recerca i interpretació de fragments de la vida de Maria Magdalena a través del N.T.	

Aspectes d'avaluació

- Mostra saber-se posar en el lloc de l'altre.
- Utilitza correctament el vocabulari après en la unitat.
- Ha sabut interpretar i buscar la clau de contes que ens parlen de la cooperació, l'empatia i l'estimar sense condicions.
- Sap localitzar les paràboles de l'ovella perduda i del dracma perdut en el Nou Testament i en fa una interpretació.
- Sap interpretar frases que fan referència a l'empatia.
- Ha après el sentit que té Maria Magdalena en la presentació que en fa el Nou Testament.

Unitat 3

Tinc molts talents

Paraula clau: *Fer servir les pròpies qualitats*

Objectius de la unitat

- Entendre que tots tenim unes condicions o qualitats per fer unes determinades coses.
- Entendre que és important saber posar les nostres qualitats al servei dels altres.
- Adonar-se que els altres ens poden reconèixer les qualitats i que nosaltres les podem descobrir en els altres.
- Observar que moltes faules de cultures diferents parlen de posar les nostres qualitats al servei dels altres.
- Veure que el Nou Testament, a través de la paràbola dels talents, ens exposa aquesta mateixa situació.
- Analitzar quines són les qualitats que els sants posen al servei de les persones, concretament en el cas de Cosme i Damià.

Recorregut per nivells

A nivell d'experiència

- Experimentar, a través de l'organització i la realització d'un conte per part dels alumnes, que podem repartir-nos les feines i posar les nostres qualitats al servei de tots.
- Descobrir les nostres qualitats a partir del diàleg amb els altres.

A nivell de valors

- Adonar-nos a través d'un conte que tots tenim qualitats i que, combinades col·lectivament, són millors que individualment.

A nivell de transcendència

- Conèixer que Jesús exposa la paràbola dels talents per fer-nos adonar de les nostres qualitats i, a la vegada, saber-les gestionar.
- Adonar-nos que els sants en són un exemple, a partir de la recerca d'alguns casos.
- Veure que totes les cultures religioses potencien els talents o qualitats de les persones.

Continguts

De conceptes	De procediments	D'actituds
Qualitat.	Lectura comprensiva dels textos.	Entendre que tots tenim qualitats i ser capaç de buscar l'autoconeixement.
Cooperació.	Passos per organitzar de forma cooperativa la representació d'un conte.	Actitud de recerca i d'interès per interpretar lectures i contes.

Talent.	Aprendre els passos per trobar la clau d'interpretació de proverbis, frases, contes i paràboles que parlen de qualitats i talents.	Actitud de recerca positiva de qualitats envers els companys.
Faula.	Recerca i interpretació de la vida d'alguns sants per buscar-ne les seves qualitats.	Curiositat per conèixer "sants" o patrons que popularment simbolitzen unes qualitats.
Idea de "sant" com a model, i -a vegades- patró.		

Aspectes d'avaluació

- Es mostra positiu i sap buscar qualitats en els altres.
- Es mostra positiu i sap reconèixer les seves pròpies qualitats.
- Utilitza correctament el vocabulari après a la unitat.
- Ha sabut interpretar i buscar la clau de contes que ens parlen de la cooperació, les qualitats i els talents.
- Sap localitzar la paràbola dels talents en el Nou Testament i en fa una interpretació.
- Ha après la idea que els sants destaquen per una qualitat i en sap posar exemples.

Unitat 4

Paciència, paciència...

Paraula clau: **Ser pacient**

Objectius de la unitat

- Entendre que és important aprendre a tenir autocontrol, a ser pacient i a aturar-se a pensar.
- Conèixer què ens diu la cultura popular sobre la paciència.
- Analitzar i interpretar la paràbola de la figuera estèril.
- Conèixer la virtut de la paciència a partir de la faula d'Isop.
- Veure la idea de paciència exemplificada en alguns aspectes a través de les cultures de tradicions religioses orientals.
- Treballar la vida de sant Llorenç com a sant que mostra paciència en el recorregut de la seva vida.

Recorregut per nivells

A nivell d'experiència

- Partir de l'experiència que sovint tenim poca capacitat d'atenció i de paciència per resoldre els jocs o els problemes amb què ens trobem en la vida quotidiana.

A nivell de valors

- Adonar-nos que hi ha molts contes i faules que presenten situacions en què la paciència és un valor que permet sortir dels conflictes, cosa que també podem veure en l'actitud de persones que aconsegueixen fites importants. La paciència no ho és tot, però és una actitud necessària. I això ens queda demostrat en moltes frases i expressions de la saviesa popular.

A nivell de transcendència

- Conèixer des del sentit religiós, a través de la paràbola de la figuera estèril, que Jesús proposa ser pacients i ser capaços de donar "segones oportunitats".
- Moltes persones han arribat a la condició de "santedat" per la capacitat de paciència, sempre acompanyada d'altres valors. Seria el cas de sant Llorenç.

- El conreu de la paciència es dona en moltes cultures religioses i es pot exemplificar a través dels jardins japonesos.

Continguts

De conceptes	De procediments	D'actituds
Sentit de la paciència.	Lectura comprensiva dels textos.	Entendre la paciència com una qualitat que ens ajuda a millorar.
Faula.	Passos per avaluar situacions que demanen paciència.	Actitud de recerca i d'interès per l'autoconeixement.
Estèril.	Aplicar la clau per interpretar faules i contes.	Actitud de participació per buscar claus d'interpretació.
Idea de "sant" com a model, i -a vegades- patró.	Compondre refranys i frases populars amb sentit.	Curiositat per conèixer "sants" o patrons que popularment simbolitzen unes qualitats.
	Interpretació de la paràbola de la figuera estèril a partir de pistes donades.	
	Localització de la vida de sant Llorenç en un frontal romànic.	

Aspectes d'avaluació

- Es mostra positiu i sap avaluar el seu grau de paciència.
- Es mostra positiu i sap reconèixer les seves pròpies qualitats.
- Utilitza correctament el vocabulari après a la unitat.
- Ha sabut interpretar i buscar la clau de contes que ens parlen de la paciència.
- Sap localitzar la paràbola de la figuera estèril en el Nou Testament i en fa una interpretació.
- Ha après la idea que els sants destaquen per una qualitat i en sap posar exemples. És capaç de relacionar la vida de sant Llorenç amb temes de cultura popular.
- Ha entès que el valor de la paciència és comú a moltes tradicions religioses.

Unitat 5

Veritat o mentida?

Paraula clau: **Sinceritat**

Objectius de la unitat

- Descobrir que hi ha contes que ens parlen de mentides i enganys.
- Observar que les mentides no ens ajuden a ser millors.
- Descobrir algunes de les causes per les quals mentim.
- Observar, a través de la paràbola del fariseu i el publicà, que Jesús sobreposa la sinceritat per sobre de la mentida.
- Veure que en les cultures religioses africanes hi ha una preocupació per evitar la mentida, per exemple, a partir de contes populars.
- Analitzar com alguns sants, al llarg de la història, han hagut de fer front a la mentida, que en alguns moments anomenem "temptacions".

Recorregut per nivells

A nivell d'experiència

- Adonar-nos que, en la vida quotidiana, vivim situacions on és fàcil deixar-nos endur per la mentida amb la finalitat d'obtenir el nostre interès.
- A partir d'aquí, pensar entre tots quines poden ser les causes que ens condueixen a dir mentides.

A nivell de valors

- Descobrir, a través d'un conte, que la mentida (i l'absència de sinceritat) no condueix a resoldre els problemes. Només ens resol les qüestions a curt termini.

A nivell de transcendència

- Conèixer, a través de la paràbola del fariseu i el publicà, el relleu que dona Jesús a la sinceritat i a la humilitat de les persones.
- Adonar-se, a través de la vida de sant Antoni, que en la vida quotidiana tenim molts moments en què estem temptats a mentir, cosa que ens allunya de la veritat, la sinceritat i la humilitat.
- Aquest mateix sentiment és expressat per altres cultures religioses, com en el cas d'un conte popular africà de Costa d'Ivori.

Continguts

De conceptes	De procediments	D'actituds
Definició de mentida/veritat.	Lectura comprensiva dels textos.	Entendre que fem servir mentides en la vida diària.
Vocabulari específic de la paràbola del fariseu/publicà.	Passos per avaluar situacions/contes en què s'usa la mentida.	Actitud de recerca i d'interès per desvetllar el sentit dels contes.
Conceptes de Temptació.	Aplicar la clau per interpretar faules i contes.	Actitud de participació per buscar claus d'interpretació.
	Interpretació de la paràbola del fariseu i el publicà a partir de pistes donades.	Curiositat per conèixer "sants" o patrons que popularment simbolitzen unes qualitats.
	Localització de la vida de sant Antoni en un retaule gòtic.	
	Aplicació del terme "temptació" a la vida diària.	

Aspectes d'avaluació

- Utilitza correctament el vocabulari après a la unitat.
- Ha sabut interpretar i buscar la clau de contes que ens parlen de l'ús de la mentida.
- Sap localitzar la paràbola del fariseu i el publicà en el Nou Testament i en fa una interpretació.
- Ha après la idea que els sants destaquen per una qualitat i en sap posar exemples. És capaç de relacionar la vida de sant Antoni amb temes relacionats amb la temptació.
- Ha entès que l'ús de la mentida és rebutjat en moltes tradicions religioses.

Unitat 6

Esforç i constància

Paraula clau: **Perseverança**

Objectius de la unitat

- Entendre que, a vegades, per obtenir un bon resultat ens cal treballar molt i de valent.
- Adonar-nos que tenim eines per mesurar el nostre grau d'esforç i la nostra constància davant les responsabilitats.
- Observar, a través de la paràbola del sembrador, que cal ser constants, tot i que en algunes ocasions no n'obtinguem resultats immediats.
- Veure que hi ha molts contes, en diferents cultures religioses, que ens mostren que l'esforç i la constància ens ajuden a vèncer obstacles.
- Analitzar la llegenda d'una santa -santa Margarida- com a exemple de constància i perseverança en una creença.

Recorregut per nivells

A nivell d'experiència

- Partir de l'experiència que tots, alguna vegada, per aconseguir un objectiu, encara que sigui petit, ens cal dur a terme un esforç.
- Constatar, en la pràctica del dia a dia, que la constància ens ajuda a obtenir petites gratificacions.

A nivell de valors

- Adonar-nos del sentit dels valors de l'esforç i la constància a partir de la lectura d'un conte Africà: "El Regal del sol".

A nivell de transcendència

- Conèixer que Jesús presenta els valors de l'esforç i la constància a partir de la paràbola del Sembrador.
- Observar els valors de la constància i la convicció en la llegenda de la vida i el martiri de santa Margarida.
- Adonar-se que el valor de la constància és present en el conte popular del "Petit heroi de Harleem" i en la lectura d'un conte de la tradició Budista del "cavall".

Continguts

De conceptes	De procediments	D'actituds
Definició d'esforç.	Lectura comprensiva dels textos.	Entendre l'esforç i la constància com dues actituds positives.
Definició de constància.	Passos per saber el procés de la sembra.	Consciència per autoavaluar el grau d'esforç.
Vocabulari específic de la paràbola del sembrador.	Ús de claus d'interpretació de contes.	Actitud de participació per buscar claus d'interpretació.
Perseverança.	Interpretació de la paràbola del sembrador a partir de pistes donades.	
	Interpretació d'un conte budista relacionat amb l'esforç i la constància.	
	Localització de la vida de santa Margarida en un frontal romànic.	Curiositat per conèixer "sants" o patrons que popularment simbolitzen l'esforç i la constància.

Aspectes d'avaluació

- Utilitza correctament el vocabulari après en la unitat.
- Ha sabut interpretar i buscar la clau de contes que ens parlen de l'ús de l'esforç i la constància.
- Sap localitzar la paràbola del sembrador en el Nou Testament i en fa una interpretació.
- Ha après la idea que els sants destaquen per una qualitat i en sap posar exemples. És capaç de relacionar la vida de santa Margarida amb temes relacionats amb l'esforç i la constància.
- Ha entès que l'esforç i la constància (perseverança) són valors que totes les cultures religioses promouen i treballen.

Unitat 7

Objectes senzills

Paraula clau: **Senzillesa**

Objectius de la unitat

- Adonar-nos que hi ha objectes i gestos que encara que siguin petits, són importants i significatius.
- Entendre que amb petits gestos podem aconseguir moltes coses.
- Observar que totes les aportacions i les feines de les persones són interessants.
- Descobrir el significat de la paràbola del gra de mostassa, com un exemple esmentat per Jesús.
- Veure que molts contes, de diferents cultures i religions, estan pensats per donar importància a les petites coses de cada dia.
- Conèixer alguns trets de sant Francesc d'Assís, com a model i imatge del valor de la senzillesa.

Recorregut per nivells

A nivell d'experiència

- Iniciar un treball per adonar-nos que en la vida quotidiana utilitzem objectes que ens semblen molt simples i senzills, però que ens són del tot necessaris.
- Observar que necessitem objectes petits per viure.

A nivell de valors

- Aprendre a valorar les persones i els objectes que tenim al nostre entorn, per senzills que semblin.
- Entre tots podem fer grans coses, encara que individualment ens semblin petites coses.
- Aprendre a valorar els oficis, especialment els manuals, com a exemple de senzillesa.

A nivell de transcendència

- Conèixer que Jesús dóna importància als petits gestos i a les coses petites a través de la paràbola del gra de mostassa.
- Al llarg de la història, hem tingut persones -sants- que han destacat per donar importància a aspectes senzills i naturals. Francesc d'Assís en seria un exemple.
- La humilitat i la senzillesa també és destacada per moltes cultures religioses, com en el cas d'un conte tailandès.

Continguts

De conceptes	De procediments	D'actituds
Senzillesa.	Lectura comprensiva dels textos.	Entendre que la senzillesa i la simplicitat són positives.
Aportació col·lectiva.	Localització d'oficis a partir de textos.	Consciència per autoavaluar el grau de simplicitat de coses.

Pobresa.	Ús de claus d'interpretació de textos de sant Francesc.	Actitud de participació per buscar claus d'interpretació.
Humilitat.	Interpretació de la paràbola del gra de mostassa a partir de pistes donades.	Capacitat per adonar-se que les coses petites poden ser importants.
Vocabulari específic en textos de sant Francesc.	Interpretació de textos relacionats amb l'esforç i la humilitat.	
Vocabulari específic en la paràbola del gra de mostassa.	Localització de sant Francesc en un fragment de retaule gòtic.	Curiositat per conèixer "sants" o patrons que popularment simbolitzen la pobresa, la senzillesa i la humilitat.

Aspectes d'avaluació

- Utilitza correctament el vocabulari après a la unitat.
- Ha sabut interpretar i buscar la clau de contes que ens parlen de l'ús de la senzillesa i de la simplicitat.
- Sap localitzar la paràbola del gra de mostassa en el Nou Testament i en fa una interpretació.
- Ha après la idea que els sants destaquen per una qualitat i en sap posar exemples.
- Ha après a valorar l'aportació de valors que fa Francesc d'Assís.
- Ha entès que l'ús de la senzillesa i la humilitat són demanades en moltes tradicions religioses.

Unitat 8

La rebobinada

Paraula clau: **Amor**

Objectius de la unitat

- Resumir el sentit interpretatiu dels contes i les paràboles treballades en les set unitats anteriors.
- Saber quins són els missatges deixats per Jesús a través de les paràboles narrades en el Nou Testament.
- Reconèixer que en totes les cultures religioses hi ha missatges semblants als de Jesús, i que un d'ells tracta de la importància de l'estimació entre les persones.
- Veure com a través d'una obra concreta de la història de l'art (*Els set dons de l'Esperit Sant*) podem trobar tots els valors treballats al llarg del curs.

Recorregut per nivells

A nivell d'experiència

- Es demana als alumnes que resumeixin el sentit de les paràboles treballades a la classe i que escullin les que més recorden.

A nivell de valors

- Es procura que els alumnes relacionin uns missatges amb unes paràboles, a tall de síntesi.

A nivell de transcendència

- S'intenta resumir el missatge de Jesús a través de cites evangèliques, amb la intenció que aquestes cites siguin comparables amb moltes actituds mostrades per altres cultures i religions.

Continguts

De conceptes	De procediments	D'actituds
Amor.	Recerca de cites en el Nou Testament.	Actitud de recerca i d'interès per interpretar lectures i contes.
Paràbola.	Relacionar cites evangèliques amb una idea concreta.	Actitud i interès per relacionar valors religiosos entre diferents cultures.
Suffí.	Resumir el sentit de contes i paràboles treballades, a nivell oral.	
Missatge universal.	Relacionar el sentit de cites evangèliques amb contes i textos d'altres cultures religioses.	
Dons de l'Esperit.	Expressar i redactar amb paraules pròpies continguts apresos.	

Aspectes d'avaluació

- Utilitza correctament el vocabulari après a la unitat.
- Relaciona les paràboles treballades a la classe amb un valor.
- Sap donar un sentit interpretatiu a les paràboles treballades a classe.
- Consulta correctament el Nou Testament a partir d'unes cites donades.
- Ha sabut buscar, a partir de citacions donades, els principals missatges de Jesús en l'Evangeli.
- Ha après que l'amor de Jesús també és donat per moltes cultures religioses.
- Ha interpretat l'obra romànica *Els set dons de l'Esperit Sant*.

5. Tipologia de les activitats realitzades en les unitats

Subratllem les principals activitats presents en cada tema:

	U-1	U-2	U-3	U-4	U-5	U-6	U-7	U-8
Completar / enllaçar frases	■	■	□	■	■	□	■	■
Completar / escriure un conte	□	□	■	■	■	■	■	□
Completar graelles tancades	■	■	■	■	■	■	■	□
Completar llistes d'avantatges / inconvenients o a favor / en contra	□	■	■	□	□	□	□	□
Comprensió lectora <ul style="list-style-type: none"> • preguntes tancades • preguntes obertes 	■	■	■	■	■	■	■	■
Debat / activitat en grup	■	■	■	■	■	■	■	■
Dibuixar	□	■	■	■	□	□	■	□
Elaboració d'un còmic	□	■	□	□	□	□	□	□
Escriure petits textos	■	■	■	■	■	■	■	■
Graelles d'autoavaluació personal	■	■	■	■	■	■	■	■
Interpretació de significats de frases, paràboles i contes	■	■	■	■	■	■	■	■
Interpretació teatral o de dibuixos	■	■	□	■	■	□	□	□
Lectura de textos	■	■	■	■	■	■	■	■
Observació d'imatges	■	■	■	■	■	■	■	■
Recerca en l'àmbit personal o social	■	■	■	■	■	■	■	■
Recerca en el Nou Testament	■	■	■	■	■	■	■	■
Relació entre significats de contes	■	■	■	■	■	■	■	■
Relacionar conceptes	■	□	■	■	■	■	■	■
Resoldre mots encreuats	□	■	□	□	□	□	□	□
Resolució d'un petit enigma	■	■	■	■	■	■	■	■
Subratllar / pintar frases o dibuixos	□	■	□	□	□	□	□	□

6. Relació de cultures religioses treballades

Vet-aquí la relació de cultures religioses que es treballen al llarg de les unitats:

	U-1	U-2	U-3	U-4	U-5	U-6	U-7	U-8
Cristianisme	■	■	■	■	■	■	■	■
Islam	■							
Hinduisme		■	■					
Budisme			■	■		■		
Religions africanes					■	■		
Tailàndia							■	

7. Relació d'imatges relacionades amb el Museu Episcopal de Vic

Al llarg del volum es treballa, a cada unitat, la llegenda de la vida d'un sant o d'una santa que són populars a Catalunya i són, a la vegada, representació clàssica del valor que es treballa a la unitat. Pensem que és important poder explicar als nostres alumnes les llegendes populars entorn de la vida de sants i santes que han donat peu a molts dels nostres noms de pila i també a multitud d'espais del nostre país: noms d'esglésies, d'ermites, de carrers. Són part important de la nostra cultura que hem de posar treballar i conèixer.

Un exercici complementari, que es pot fer en diferents moments del treball d'aquest material, pot ser fer la recerca del noms de pila dels nostres alumnes. Podeu trobar informació i realitzar consultes en diferents webs. Destaquem per la seva simplicitat i utilitat:

<http://www.telefonica.net/web2/elangeldelaweb/santmen.htm>

Les imatges que treballen al llarg del material són:

Introducció: Fragment del Frontal de la Mare de Déu del Coll. Frontal de sant Andreu de Sagàs.

Unitat 1: Sant Sebastià, fragment del retaule del Mestre de la Guàrdia Pilosa.

Unitat 2: Santa Magdalena, fragment del Retaule de Santa Maria Magdalena de Perella.

Unitat 3: Sants Cosme i Damià, fragment de la predel·la del Retaule de Santpedor.

Unitat 4: Frontal d'altar de Sant Llorenç Dosmunts.

Unitat 5: Retaule dedicat a sant Antoni i santa Margarida.

Unitat 6: Frontal d'altar de Santa Margarida de Vilaseca.

Unitat 7: Sant Francesc, fragment del retaule de Santa Clara de Vic.

Unitat 8: Escena dels set dons de l'Esperit Sant, lateral d'altar de santa Maria de Lluçà.